

201909982-1
Ki/
311

Stig Johannessen og Sigrid Ø. Johannessen, Bjørndalsvegen 183, 7944 INDRE NÆRØY
Sivert Wicklund, Varøyvegen 409, 7944 INDRE NÆRØY
Bård Sandneseng, Bjørndalsvegen 113, 7944 INDRE NÆRØY
Dag Jonny Sørhaug, Bjørndalsvegen 255, 7944 INDRE NÆRØY
Willy Hestø, Varøyvegen 356, 7944 INDRE NÆRØY

NVE
Postboks 5091
0301 OSLO

Nærøy kommune
Idrettsvegen 1
7970 KOLVEREID

09.09.2019

Søknad om vedlikehold av kanal

Som grunneiere langs kanalen i Bjørndalen i Nærøy kommune søker vi om tillatelse til vedlikeholdsarbeid av kanal, erosjonssikre 40 meter av kanalen og senke bunnen ved en fjellterskel. Det er 40 år siden kanalen ble anlagt og det er nå behov for rehabilitering av denne. Dersom rehabiliteringen ikke kan gjennomføres vil hele området bli forsumpet og store mengder dyrket mark vil gå tapt. Ressursgrunnlaget og førtilgangen for husdyrprodusentene rundt kanalen vil være i fare.

Vassdraget heter Skillingstadelva (vassdragsnummer 143-2-R i vann-nett) og ligger i Nærøy kommune i Trøndelag fylke.

Vi søker herved om tillatelse etter vannressursloven § 8, plan- og bygningsloven og Naturmangfoldloven §§ 8-12 til vedlikehold og senkning av kanalbunn i Skillingstadelva.

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.

For grunneierne

Stig M. Johannessen

Stig Morten Johannessen
Bjørndalsvegen 183
7944 INDRE NÆRØY

E-post: sti-joh7@online.no
Telefon: 97651755

Sammendrag

Kort sammendrag av de viktigste tekniske inngrepene og konsekvensene ved prosjektet:

Berørt vassdrag er Skillingstadelva (vassdragsnummer 143-2-R i vann-nett). Inngrepet består i å vedlikeholde kanalkant, senke kanalbunnen slik at avstand mellom dyrkamark og kanalbunn blir som ved etablering av kanalen, erosjonssikre kanalen der sidevassdrag renner ut i kanalen, senke kanalbunnen ved fjellterskel over en strekning på 70 meter, slik at avstanden mellom kanalbunnen og toppen av dyrka merk blir som ved etablering av kanalen i 1964?,

Det er ikke kjente rødlistearter i området. Utløpet fra Løypmotjønnna renner ut i kanalen. Vannbalansen i Løypmotjønnna beholdes. Kantsonen i kanalen vil bli berørt under arbeidet, men stedegne masser brukes lokalt, normalt kommer revegetering raskt igang.

Samfunnsnyttan av tiltaket er bevaring av dyrka jord for bruk i husdyrproduksjon. Tiltaket er viktig for gårdene som bosted og bedrift.

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Om søkeren	4
1.2	Begrunnelse for tiltaket	4
1.3	Beskrivelse av området	4
1.4	Eksisterende inngrep	5
1.5	Sammenligning med nærliggende vassdrag	5
2	Beskrivelse av tiltaket	5
2.1	Hoveddata	5
2.2	Teknisk plan for det søkte alternativ	5
2.3	Fordeler og ulemper ved tiltaket	6
2.4	Arealbruk og eiendomsforhold	6
2.5	Forholdet til offentlige planer og nasjonale føringer	6
3	Virkning for miljø, naturressurser og samfunn	8
3.1	Hydrologi (virkninger av utbyggingen)	8
3.2	Grunnvann	8
3.3	Ras, flom og erosjon	8
3.4	Rødlistearter	8
3.5	Akvatisk miljø	8
3.6	Verneplan for vassdrag og Nasjonale laksevassdrag	8
3.7	Store sammenhengende naturområder med urørt preg	9
3.8	Kulturminner og kulturmiljø	9
3.9	Reindrift	9
3.10	Jord- og skogressurser	9
3.11	Ferskvannsressurser	9
3.12	Brukerinteresser	9
3.13	Samfunnsmessige virkninger	9
3.14	Dam	10
3.15	Ev. alternative utbyggingsløsninger	10
3.16	Samlet vurdering	10
3.17	Samlet belastning	10
4	Avbøtende tiltak	11
5	Referanser og grunnlagsdata	11
6	Vedlegg til søknaden	11

1 Innledning

1.1 Om søkeren

Grunneiere er:

Navn:	Adresse:	tiltak på gnr/bnr
Sigrid Ø. og Stig Johannessen	Bjørndalsvegen 183, 7944 INDRE NÆRØY	24/21 og 10/12
Sivert Wicklund	Varøyvegen 409, 7944 INDRE NÆRØY	24/8
Bård sandneseng	Bjørndalsvegen 113, 7944 INDRE NÆRØY	24/9
Dag Jonny Sørhaug	Bjørndalsvegen 255, 7944 INDRE NÆRØY	10/23
Willy Hestø	Varøyvegen 356, 7944 INDRE NÆRØY	24/1

Arealet ligger i Nærøy kommune.

Tiltaket vil bli utført av entreprenør Trøndelag fjellboring AS med organisasjonsnummer: 997889134.

1.2 Begrunnelse for tiltaket

Tiltaket er vedlikehold av kanal i Skillingstadelva. Årsaken til tiltaket er å bevare fulldyrka areal som står i fare for å bli forsumpet/tapt. I tillegg planlegges noe erosjonssikring av kanalkanten der en sidebekk renner inn i kanalen.

Geografisk plassering av tiltaket:

Koordinatsystem: EU89 UTM32N

Koordinater: Ø:611489 N:719438

Kartvedlegg fra NIBIO, gårdskart i målestokk 1:5000 (vedlegg 1) og 1:50 000 (vedlegg 2)

1.3 Beskrivelse av området

Skillingstadelva ligger i et landbrukslandskap med skog, fulldyrka mark, beitelandskap og Løypmotjøenna. Arealet ligger under marin grense og løsmassene er avsatt i vann. Det er mye myr i nedbørfeltet og vassdraget har stor partikkeltransport på grunn av myr.

Detaljert beskrivelse av inngrepsstrekningen:

Skillingstadelva er en elv i et løsmasse-landskap. Over en strekning på 3,3 km er elva en menneskeskapt kanal med et rettet løp i landskapets naturlige forsenkning. Dette muliggjorde større sammenhengende dyrkede arealer. Kanalen i Bjørndalen ble til som et fellesprosjekt mellom alle grunneiere langs traseen. Kanalen var i sin tid avgjørende viktig for oppdyrking av myr på "ny-jord" brukene i Bjørndalen.

Siden kanalen ble etablert er det dyrket mye bra grovfor på arealene. Med myr, er det slik at myra synker over år, etter hvert som vannet dreneres ut av myra, samt at luft og plantevekst forbruker myrpartiklene. Disse faktorene over tid har ført til at myra har sunket så mye at det i dag ikke er forsvarlig nivåforskjell mellom vannet i kanalen og overflaten på dyrkamarka til å få drevet god produksjon.

På grunn av mye myrpartikler i vannmassene er det vanskelig å få detaljert informasjon om bunnsubstratet. Skal en anta at det er det samme substratet i bunnen som i elve-sidene, består substratet av myr.

1.4 Eksisterende inngrep

Elven er lagt i kulvert ved en veipassering nedstrøms tiltaket. Vassdraget er berørt av eksisterende teknisk tiltak.

1.5 Sammenligning med nærliggende vassdrag

Skillingstadelva renner ut i havet. Det fines lite systematisk innhenting av data på Skillingstadelva eller nærliggende vassdrag. Dette gjør det vanskelig å beskrive noen sammenligning.

Tiltaket vil imidlertid ikke føre til uttak av vann, slik at vannmengden som passerer, blir uendret før og etter tiltaket.

2 Beskrivelse av tiltaket

2.1 Hoveddata

Vedlikehold av kanal i Skillingstadelva

		Nytt løp	Dagens situasjon
Lengde på berørt kanalstrekning	m/km	2300 m (nytt løp)	2300 m (dagens løp)
Nåværende bredde på elva/bekken	m	2 m	2 m
Nåværende dybde i elva/bekken	m	0,5	Ingen endring
Bredde på elv/bekk etter tiltak	m	2 m	Ingen endring
Dybde på elv/bekk etter tiltak	m	1,2 meter (0,7 meter dypere)	Ingen endring

2.2 Teknisk plan for det søkte alternativ

Planen er å senke kanalbunnen over en strekning på 2300 meter. En fjellterskel skal senkes med 70 cm. Det skal erosjonssikres der kanalen fra Løypmotjønnna renner ut i kanalen i Bjørndalen. Elva beholder sin opprinnelige bredde i det nye løp, altså 2 meter ved normal vannstand.

Arbeidsbeskrivelse (vedlegg 4)

2.2.1 Hydrologi og tilsig

Hydrologi: Vannmengden vil ikke påvirkes av tiltaket. Strømningsmønsteret vil for den aktuelle strekningen på 2300 meter blir som opprinnelig strømningsmønster. Tilsig: uendret

2.2.2 Veibygging

Ved senkning av kanalen og pussing av kanalkanter er det behov for en vei på sørsiden av kanalen. Dette er en trase for å skape fremkommelighet for gravemaskiner, traseen lages så skånsomt som mulig. Ellers benyttes eksisterende avlingsveier i størst mulig grad.

2.2.3 Massetak og deponi

Røtter som kommer fram under arbeidet, skal legges 3-5 meter fra kanalkanten. Fjellet som sprenges, skal brukes til erosjonssikring der to kanaler møtes.

2.3 Fordeler og ulemper ved tiltaket

Fordeler

Fordelen med dette prosjektet er å bevare fulldyrka mark.

Ulemper

Elvens løp senkes over en kortere strekning.

2.4 Arealbruk og eiendomsforhold

Arealbruk

Arealbruken restaureres, slik at arealene kan brukes på samme måte som før (dyrka mark).

Eiendomsforhold

Det er grunneiere som søker om tiltaket.

2.5 Forholdet til offentlige planer og nasjonale føringer

Beskrivelse av tiltakets status i forhold til:

Kommuneplaner

Kommuneplanens arealdel. I henhold til kommuneplanens arealdel (2016-2024) består arealet hovedsaklig som LNFR areal med bestemmelser om "areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag." Arealet er benevnt FFN-6 i kommuneplanens kartdel. Nedstrøms prosjektet ved utløpet av Skillingstadelva er det et LNFR område med bestemmelser om "LNFR areal for spredt bolig- fritid- eller næringsbebyggelse, mv". Arealet er benevnt BPE-7 i kommuneplanens kartdel, som en LNF område uten bestemmelser om spredt boligbygging. Planen ble vedtatt 03.05.2018

Verneplan for vassdrag

Skillingstadelva er ikke et verna vassdrag. Skillingstadelva inngår ikke i plan for verna vassdrag.

Ut i fra et føre-var-prinsipp, ønsker en minimere en mulig negativ effekt av gjennomføringen av tiltaket. Slik at tiltaket gjennomføres ved lav vannstand og på en årstid der det er mindre fisk i elva.

EUs vanndirektiv

Data fra Skillingstadelva på vann-nett:

3 Virkning for miljø, naturressurser og samfunn

3.1 Hydrologi (virkninger av utbyggingen)

Dagens forhold:

Skillingstadelva er ei elv i et jordbrukslandskap der løsmassene består av myr. Elva er ikke regulert, og har således naturlige flomtopper. Tiltaket vil ikke føre til endrede vannføringsforhold eller endret vannstand.

3.2 Grunnvann

Grunnvannsressursene i området er ikke kartlagt. De blir påvirket lokalt der tiltaket senker elvebunnen. Oppstrøms og nedstrøms blir elvebunnen blir på samme nivå som før, og blir ikke påvirket av tiltaket.

3.3 Ras, flom og erosjon

Når det gjelder ras, ligger tiltaket under marin grense. Det er ingen kjente forekomster av kvikkleire i området. En kan imidlertid ikke utelukke at det kan være kvikkleire på plassen. Ut i fra føre-var-prinsippet skal en følge rådene i NVE sin veileder om "mindre inngrep i kvikkleireområder" ved graving. Dette betyr å unngå større punktbelastninger med løsmasser som kan endre vektfordelingen slik at det utløser ras langs elvekanten.

Flomforhold vil ikke endres på grunn av tiltaket.

Tiltaket vil redusere erosjon i sidene av elven.

3.4 Rødlistearter

Forekomst eller sannsynlig forekomst av rødlistearter i undersøkelsesområdet skal beskrives.

Det er ikke dokumenterte rødlistede arter i eller i nærheten av Skillingstadelva.

Løypmotjønnna er en rik kulturlandskapssjø, klassifisert med verdi: Svært viktig. Løypmotjønnna er Norges eneste kjente forekomst av viltvoksende rød nøkkerose.

I følge lokale kilder (Anne Lise Arntsen, leder i Ottersøy hagelag) fins det ikke røde nøkkroser i Løypmotjønnna lengre. De ble utryddet på slutten av 1990 tallet på grunn av gjengroing av takrør i Løypmotjønnna. Lokale ildsjeler lykkes med oppformering, og rød nøkkerose finnes i Storveavatnet og Lisetjønnna i Nærøy.

Det er bygget terskel i kanalen mellom Løypmotjønnna og Skillingstadelva. Tiltaket i Skillingstadelva vil derfor ikke påvirke vannstanden, hydrologien eller utstrømningen fra Løypmotjønnna.

En ønsker å utføre tiltaket på en årstid med lav vannføring og med minst mulig skade på naturmangfoldet generelt.

3.5 Akvatisk miljø

En ønsker å utføre tiltaket på en årstid med lav vannføring og med minst mulig skade på naturmangfoldet generelt.

3.6 Verneplan for vassdrag og Nasjonale laksevassdrag

Skillingstadelva er ikke omfattet av verneplan for vassdrag. Skillingstadelva er ikke definert som et laksevassdrag. Det er gjort kartlegging av fisk og forurensing i elver og bekker i Nærøy i 1996 av fylkesmannen i Nord-Trøndelag, rapport nr 5/1997. Resultatene for Skillingstadelva er slik:

4.3.7 Skillingstadbekken

Elva er ca 2 m brei. Stilleflytende partier med leir/siltbotn dominerer.

Det ble ikke funnet levende fisk med 2 døde fisker som var ligget et par dager.

Elva syntes noe forurenset.

Forurensingsgrad:

Eutrofi: meget sterkt forurenset

Mikrobiologi: markert forurenset

Organisk stoff: sterkt forurenset

Analyser av sprøytemidler viste en konsentrasjon av stoffet Bentazom på 0.13 ug/l. Dette antas ikke å være giftig konsentrasjon for fisk.

Når det gjelder Landskap:

Tiltaket vil være et mindre inngrep. En kan ikke si at tiltaket vil endre kulturlandskapet eller landskapsinntrykket i særlig grad.

3.7 Store sammenhengende naturområder med urørt preg

Ingen endring fra dagens situasjon.

3.8 Kulturminner og kulturmiljø

En kan ikke se at det er kjente automatisk fredete kulturminner i området som blir berørt av tiltaket.

3.9 Reindrift

Tiltaket ligger i beiteområde til Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. En kan ikke se at tiltaket vil påvirke beiteområde eller trekklei. En kan heller ikke se at tiltaket er til hinder for utøvelse av reindrift.

3.10 Jord- og skogressurser

Tiltaket utføres for å ivareta jordressursene.

3.11 Ferskvannsressurser

Tiltaket vil forbedre kvaliteten på ferskvannsressursene, da eksisterende punkterosjon vil reduseres. Dette vil senke turbiditeten i vannet.

3.12 Brukerinteresser

Området brukes til jordbruk og reindrift. Bruken blir ikke endret etter tiltaket.

3.13 Samfunnsmessige virkninger

Tiltaket vil ikke påvirke drikkevannsforsyning. Dette er et mindre tiltak, sysselsetting i anleggsfasen er av mindre omfang.

3.14 Dam

Ikke aktuelt

3.15 Ev. alternative utbyggingsløsninger

En har ikke utredet alternative utbyggingsløsninger, da dette er den som best bevarer fulldyrka jord og med minst negativ påvirkning på miljøet. Dersom det senere gis avslag på søknaden vil elve-erosjon fortsette og en vil øke forsumping av eksisterende dyrka mark. Da tapes det mer dyrka mark, enn om tiltaket gjennomføres med erosjonssikring.

3.16 Samlet vurdering

Tabell:

Tema	Konsekvens	Søker/konsulent sin vurdering
Vanntemp., is og lokalklima	<i>Ingen endring</i>	
Ras, flom og erosjon	<i>Positiv effekt, mindre erosjon</i>	
Ferskvannsressurser	<i>Ingen endring</i>	
Grunnvann	<i>Liten senking av grunnvannspeilet lokalt ved tiltaket</i>	
Brukerinteresser	<i>Ingen endring</i>	
Rødlistearter	<i>Ingen kjente rødlistearter på stedet for tiltaket</i>	
Terrestrisk miljø	<i>Ingen endring</i>	
Akvatisk miljø	<i>Litt økt turbiditet under anleggsfasen, Ingen endring etter at tiltaket står ferdig</i>	
Landskap og INON	<i>Ingen endring</i>	
Kulturminner og kulturmiljø	<i>Ingen endring</i>	
Reindrift	<i>Ingen endring</i>	
Jord og skogressurser	<i>Positiv effekt</i>	
Oppsummering	Liten negativ effekt under anlegg, positiv effekt etter anlegg	

3.17 Samlet belastning

Noen enkelthensyn får litt negative konsekvenser under utføring av tiltaket, eksempelvis økt turbiditet i vannet. Formålet med tiltaket er å ta vare på fulldyrka mark og hindre erosjon i kanalkantene.

4 Avbøtende tiltak

Avbøtende tiltak er å utføre anlegget i en årstid med lav vannføring. Bart jordsmonn i elve-sidene etter tiltaket vil reetableres av vegetasjon naturlig etter anlegget.

5 Referanser og grunnlagsdata

<http://gardskart.nibio.no>

6 Vedlegg til søknaden

1. Detaljkart (1:7500). Prosjektet er avmerket.
2. Oversiktskart (1:50 000).
3. Detaljert kart over utbyggingsområdet (1:2000). Kartet skal vise nye og eksisterende veier, eiendomsgrenser og arealbruk, med gode tegnforklaringer.
4. Arbeidsbeskrivelse for tiltaket